

Les aventures
d'en **Nao**,
el nen
llenguado

Raül Romeva i Rueda

Il·lustracions
d'Albert Asensio

laGalera

*Per a l'Elda i en Noah.
Ja no tan petits, però sempre grans lectors.*

Primera edició: octubre del 2016

Disseny de la coberta: Albert Asensio
Disseny de l'interior i maquetació: La Galera

Edició: David Monserrat
Direcció editorial: Iolanda Batallé Prats

© Raül Romeva i Rueda, 2016, del text
© Albert Asensio, 2016, de les il·lustracions
© La Galera, SAU Editorial, 2016, de l'edició en llengua catalana

Casa Catedral®
Josep Pla, 95. 08019 Barcelona
www.lagaleraeditorial.com /
facebook.com/editoriallagalera / twitter.com/editorialgalera

Imprès a Liberdúplex
Ctra. BV 2249. Km 7,4.
Polígon Ind. Torrentfondo. 08791 Sant Llorenç d'Hortons

Dipòsit legal: B-12.966-2016
Imprès a la UE

ISBN: 978-84-246-5830-4

Qualsevol mena de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra resta rigorosament prohibida i estarà sotmesa a les sancions establertes per la llei. L'editor faculta el CEDRO (Centre Espanyol de Drets Reprogràfics, www.cedro.org) perquè n'autoritzi la fotocòpia o l'escaneig d'algun fragment a les persones que hi estiguin interessades.

1

Les llàgrimes de Sant Llorenç

Quina nit tan fantàstica per sortir a navegar! Has vist quantes estrelles, Bruna? –exclama l’avi, mentre prepara el llagut. És un home alt, ceapat, amb cabells i barba blancs, ulleres rodones i gorra de mariner.

La Bruna llegeix, asseguda en una cadira de vímet a la terrassa que dóna a l’embarcador. Té onze anys, una d’aquelles edats de mal definir. Ja fa temps que no és cap nena, però no té cap pressa, ni gaires ganes tampoc, d’entrar en el món adult. Es troba en una etapa imprecisa, de trànsit, de les que no són ni carn ni peix.

Com cada mes d’agost, ella i la seva mare passen uns dies a Menorca, a casa de l’avi i l’àvia. El pare s’ha hagut de quedar a Barcelona. És locutor de ràdio i li han encarregat que condueixi el programa matinal durant l’estiu.

Fa una estona que la seva colla d’amigues

dels estius l'han passada a buscar per sortir a passejar pel poble, però la Bruna ha preferit quedar-se a casa, llegint. Quan la seva mare li ha preguntat, estranyada, per què no volia anar-hi, ella ha dit que estava una mica cansada de parlar sempre de nois, de moda o de grups de música pop. Cap d'aquests temes no li interessa especialment. No és que hi tingui res en contra, per descomptat, però ella prefereix, simplement, quedar-se a casa i llegir. Li encanta llegir. Es pot passar hores i hores asseguda en un racó amb el nas dins d'un llibre.

És tan gran la seva obsessió per la lectura que fins i tot la seva mare, que és llibretera, de vegades l'obliga a acompanyar-la a la platja o a caminar pel camí de cavalls, al capvespre, per tal que es desenganxi dels llibres ni que sigui per un moment. Tot i així, la Bruna sempre s'ho manega per endur-se'n un a la bossa, i, quan la mare es distreu, s'amaga en algun racó i llegeix.

–Estàs segura que no m'hi vols acompanyar?
 –diu l'avi–. Vinga, que jugarem a endevinar constel·lacions.

Ella aixeca la mirada per sobre del llibre, lentament, i es mira l'avi amb un gest escèptic.

–Nao, deixa la nena tranquil·la –crida l'àvia

a través de la porta oberta que dóna a la sala d'estar, on ella mira la televisió amb la mare de la Bruna—. No l'atabalis amb les teves històries de vell. Pesat, que ets un pesat!

L'avi fa una ganyota i mou el cap mentre repeteix fent mofa «pesat, que ets un pesat».

—T'he sentit, capsigrany! —crida l'àvia.

—Mira que n'arribes a ser, de rondinaire, caram! —protesta l'avi mentre revisa que tot estigui a punt.

La Bruna, mentrestant, intenta ofegar el riu-re aixafant-se el llibre contra el nas i la boca.

L'avi i l'àvia de la Bruna viuen en una antiga caseta de pescadors, amb embarcador propi, al qual s'accedeix directament des del menjador. L'avi se'n va enamorar quan era jove i la va comprar per molt pocs diners al seu antic propietari, que la feia servir de magatzem. Durant molts anys va ser la casa on passaven els estius, fins que es va jubilar de la seva feina de mestre a Sant Cugat del Vallès i se n'hi van anar a viure.

L'avi, que és molt traçut, l'ha anat arreglant lentament. I ho ha fet amb tanta cura i bon gust que ara és l'enveja de tothom.

Li n'han arribat a oferir un munt de diners, però ell no en vol sentir a parlar de vendre. Allò

és el seu racó, el seu paradís particular, la seva connexió amb el planeta mar. Moriria abans de marxar-ne.

–D'acord, t'acompanyo.

–Així m'agrada, seràs la meva grumet –respon l'avi, i seguidament crida a través de la porta del menjador mentre engega el motor–. M'enduc la nena!

La Bruna salta dins el llagut i deslliga l'amarra. Tot i que el soroll del motor ofega la resposta, encara és possible sentir l'àvia rondinar:

–Ja hi som. Amb què l'has ensarronada ara? No li inflis el cap amb les teves dèries. Em sents?

–Tranquil·la, ocellet meu –respon l'avi, picant l'ullet a la Bruna–. I no ens espereu despertes. Potser arribarem tard.

–Au, bon vent!

–Ja està bé, mama! –se sent com replica la mare de la Bruna–. Deixa'l tranquil, dona, que ja és grandet.

La Bruna i l'avi s'intercanvien somriures de complicitat mentre el petit llagut avança lentament fins a sortir de la cala, guiat amb destresa per l'avi. Ja a mar obert, la barca vira a rumb nord i cavalca amb suavitat el camí platejat que el fanal de proa dibuixa sobre l'aigua.

–On anem, avi?

–Al Pont d'en Gil.

La Bruna seu a estribord i tanca aquells grans ulls blaus que ha heretat de la seva mare, mentre una lleugera brisa nocturna fa voleiar els seus cabells, llargs i negres. Ella es deixa acaronar, amarant-se'n. Poques coses aconseguen que la Bruna s'oblidi, ni que sigui per uns instants, dels llibres. El mar n'és una. Una altra són les històries de l'avi.

Els cobreix un llençol negre esquitxat d'estels cada vegada més brillants.

–Mira avi, l'Óssa Major –comenta de sobte–. I allà hi ha el Bouer. Com brilla Artur, oi, avi? I allò és... no m'ho diguis, no m'ho diguis... Perseu.

–Molt bé –assenteix l'avi–. I la del costat?

–Cassiopea.

Just en aquell moment un llum apareix i desapareix en qüestió de segons, travessant Perseu, com un estel fugaç.

–Ostres! –exclama la Bruna–. L'has vista, avi? Una llàgrima de Sant Llorenç! Mira, una altra! I una altra! Que boniques són –diu, girant-se cap a l'avi, que somriu tènueament il·luminat per un fanal que oscil·la lligat a la botavara.

–I tant –diu l’avi, i tot seguit afegeix–: Sabies que les llàgrimes són en realitat...

–...una pluja de meteors provocada per la cua de pols còsmica d’un cometa –el talla la Bruna–. Es coneixen amb el nom de Perseids perquè neixen en la constel·lació de Perseu. També se’n diuen llàgrimes de Sant Llorenç perquè es veuen sobretot al voltant de la festa de Sant Llorenç. Ja ho sé avi, m’ho expliques cada any.

–D’acord, d’acord. Ets molt llesta tu –riu l’avi, resignat–. Però t’explicaré una cosa que segur que no saps. –L’home s’atura de cop i mira la Bruna. Seguidament, en un to dramàtic i amb voluntat de generar un ambient de misteri, diu–: En nits de lluna nova, com la d’avui, si aquesta pols toca el mar, esdevé màgica.

–Màgica? Què vols dir? –pregunta la Bruna, intrigada.

–No volies una història que no t’hagi contat mai? Doncs heus aquí una que no he explicat a pràcticament ningú. Però abans convé que sàpigues una cosa.

–Quina?

–Aquesta història només es pot explicar en una nit tan especial i única com la d’avui. I només qui és especial i únic la pot retenir. Si no

n'ets, estàs condemnada a oblidar-la de seguida. Ho has entès?

–Sí, és clar, però com puc saber si jo en sóc, d'especial i única? –pregunta la Bruna.

–Això ho sabrem aviat, no t'amoïnis. Ves per on ja hem arribat –diu l'avi, tot assenyalant amb el dit el majestuós braç de roca que entra dins el mar.

Just a mitja roca s'obre un arc. L'avi hi fa passar el llagut per sota i l'atura enmig de la badia que hi ha a l'altre costat. Seguidament apaga el motor i deixa anar l'àncora, mentre pregunta a la Bruna:

–Què et sembla, apaguem els llums?

–Tots no, avi –diu la Bruna–; ja saps que la foscó total no m'agrada.

–D'acord, doncs apagarem els fanals de la barca i deixarem aquesta llanterna encesa. Té, agafa-la tu.

Tot d'una es troben pràcticament a les fosques, amb l'única llum d'una petita llanterna que la Bruna prem amb força. El cel estrellat s'emmiralla en el mar ondulant. Avi i néta s'estiren llavors sobre la coberta de proa amb les mans darrere el cap fent de coixí i es queden en silenci, observant el cel. Només se sent el cruixit

del llagut, el colpejar de les onades sobre el buc i alguns crits ofegats de les gavines i els coloms que nien en els forats de les roques.

–I doncs, què? –pregunta la Bruna de sobte–. M'expliques la història?

–D'acord, d'acord! Mira que n'ets, d'impacient. Ets clavadeta a ta mare, noia –sentencia l'avi–. Però m'has de prometre una cosa.

–Quina?

–Que no m'interrompràs. Aquesta història necessita ser explicada amb calma.

–T'ho prometo.

–Ja ho veurem, això. En fi, el primer que has de saber és que el que et contaré ho sap ben poca gent. I confesso que si m'ho expliquessin a mi pensaria que qui ho fa està somniant, o delirant, o simplement que li falta un bull, de tan fantàstica i increïble com és la història. I tanmateix és certa. Tan certa com ho és que el vent provoca onades o que la lluna creix i minva. Tan certa com que el mar és un món màgic, on fins i tot els animals parlen, i el temps un univers inescrutable que s'atura quan convé. Te'n dono fe.

–I com pots estar-ne tan segur, d'això que dius?

–Molt senzill: perquè els fets de què et parlaré em van passar a mi.

Engolit per un remolí

Tot va passar quan el teu oncle avi i jo érem nens. Devíem tenir uns tretze anys, si fa no fa. Potser et costarà de creure, veient-lo ara. Però has de saber que, de jove, en Roc era un esportista consumat. I un gran amant de la natura.

–L'oncle Roc? –pregunta la Bruna–. Però si no es mou del sofà en tot el dia! Sempre està escarxofat davant la tele! De fet, per ser bessons, us assembleu ben poc.

–És cert que som força diferents. Però, t'ho creguis o no, en Roc era un líder nat. Jo, en canvi, només era un nen intranscendent, de la pila. No destacava mai en res: ni en els esports, ni en els estudis, ni tampoc no tenia gaire traça amb les noies. A mi només m'interessaven els llibres, sobretot els d'aventures. Somniava despert tot el dia. M'imaginava que viatjava a la

lluna, que em submergia a les fosses marianes, que descobria ciutats perdudes enmig de la selva de l'Amazones...

–Veus, avi? Com jo! –exclama la Bruna.

L'avi somriu.

Una nit molt semblant a la d'avui, en un dels molts estius que passàvem a Cala'n Forcat, a Menorca, el teu oncle avi i jo vam agafar els caiacs i vam sortir a fer una excursió. Ens agradava vorejar la costa de nit, només il·luminats per uns frontals. Entràvem a les coves i fèiem veure que érem pirates. Teníem desenes d'amagatalls on guardàvem de tot: menjar, estris de pescar, equips de submarinisme...

–I ja us ho deixaven fer això, els vostres pares?

–Doncs la veritat és que no, no ens deixaven, però els enganyàvem.

–Avi...

–Sí, ja sé que no està bé, però és que llavors no era com ara. Aquesta illa era molt avorrida. No hi passava mai res d'interessant. Bé que ens havíem de distreure, no trobes?

—Ja. És clar —assenteix la Bruna, amb posat de «quina barra».

—Au, vinga, que hem quedat que no m'interrompies. Per on anava?

—Explicaves que a tu i a l'oncle Roc us agradava sortir de nit a navegar.

Ah, sí. Doncs resulta que una nit d'agost, com la d'avui, amb lluna nova, vam agafar els caiacs i vam venir aquí mateix, on som ara tu i jo. Mentre en Roc observava el cel, jo vaig anar a donar un cop d'ull a la cova del Pont d'en Gil. En un moment donat el llum del meu frontal es va apagar sense cap raó aparent. Allò em va permetre veure com, al meu voltant, l'aigua es convertia en una catifa de llums fluorescents que dansaven amb una gran elegància. Primer vaig pensar que era plàncton bioluminescent. Era preciós. Encisat per aquell espectacle, vaig continuar remant fins a la cova. Tot i que el frontal no funcionava, en tenia prou amb la llum que emetien aquells reflexos dins l'aigua per orientar-me. Però el que em va deixar bocabadat del tot va ser veure que dins la cova hi havia tantes o fins i tot més llums d'aquelles misterioses. Hi vaig entrar. Mentre ho feia,

escoltava la remor de la mar filtrant-se dins del canal submarí. Era fascinant i a la vegada fantasmagòric.

–I no tenies por?

–Doncs la veritat és que no, gens. Tot era tan màgic i misteriós! I ja saps que a mi la màgia i el misteri sempre m’han atret. Però llavors va passar una cosa...

L’avi fa una pausa d’aquelles que posen tan nerviosa la Bruna.

–Què? Què és el que va passar?

–Ep, calma, no tinguis tanta pressa. Aquesta història té el seu ritme. No me’l trenquis, sisplau.

–D’acord, d’acord, ja callo.

–Així m’agrada.

Doncs va passar que el mar es va buidar de cop, dins la cova. Era com si algú hagués tret de sobte el tap d’una mena de desguàs submarí. Fos com fos, el cas és que l’aigua s’escolava a gran velocitat per un forat. Es va formar un remolí gegant, bèstia com ell sol i que, literalment, em xuclava. Girava amb tanta força que em va fer caure a l’aigua. En qüestió de segons

un munt d'aquelles llumetes fluorescentes em van cobrir tot el cos. Llavors em vaig adonar que en realitat allò eren uns petits éssers semblants a meduses minúscules, amb caps transparents i tentacles que els servien per impulsar-se. S'assemblaven força a una estrella fugaç, tal com les veiem des de terra. I n'hi havia centenars! Què dic centenars... milers!

—Avi —el talla la Bruna—, això és el que passa al conte de Peter Pan, amb la pols de la Campaneta.

—Mira que llesta! Doncs sí, és veritat, la cosa va per aquí.

En qualsevol cas, aquella mena de sínia girava i girava, mentre jo, tot empastifat d'estrelles fugaces marines, m'apropava irremeiablement a la gola del remolí. I just quan estava a punt d'engolir-se'm sencer... vaig perdre el coneixement.

Quan em vaig despertar estava atordit. Tot el cos em feia mal. El primer que vaig pensar és que estava mort i que allò devia ser l'infern. Vaig estar una bona estona desorientat. Tenia una sensació estranya; era com si surés

en l'espai. Hi veia borrós, hi sentia malament i notava un regust salat a la boca.

A poc a poc vaig anar recordant coses: el caiac, el remolí, el meu germà. Dominat pel pànic, vaig obrir la boca per agafar aire i vaig fer tal glopada d'aigua que gairebé m'ennuego. M'estava ofegant? Vaig voler palpar-me. Impossibile. No tenia braços! De fet, tampoc no tenia cames!

Llavors em vaig adonar que, per alguna estranya raó, no necessitava respirar. O, més ben dit, respirava diferent de com estava acostumat a fer-ho; no ho feia pel nas i la boca, sinó per una mena de talls que tenia al costat del coll, sota les orelles.

Ja et pots imaginar que el desconcert que sentia en aquell moment era total.

Hi donava voltes i voltes sense trobar cap explicació, fins que tot d'una vaig notar com la vista se m'aclarava prou per poder veure on era. Hi havia poca llum, però vaig adonar-me que, efectivament, era a l'aigua, dins d'una cova!

Vaig alçar el cap i vaig veure una bombolla d'aire enganxada al sostre. M'hi vaig acostar. En la bombolla s'hi veia una imatge reflectida: semblava una larva de peix, i, més con-

cretament, d'un peix lleig, molt lleig. Després de mirar-la atentament una bona estona i de constatar que allà no hi havia ningú més, vaig haver d'acceptar que aquell peix era... jo!

–Apa aquí, avi! –salta de sobte la Bruna, incorporant-se sobre els colzes–. Ara t'has passat!

–Escolta, noia, una mica de respecte per ton avi. Em sents?

–Sí, home, però és que...

–És així com compleixes les teves promeses, tu?

–D'acord, d'acord,...

Fet i fet, pensa la Bruna, l'avi té raó: li ha promès no interrompre'l. Així, doncs, s'estira novament sobre la coberta del llagut disposada a escoltar la resta de la història.